

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş yığıncaqdakı çıxışında bir sıra tarixi həqiqətləri açıqlamaqla, Ermənistan cəmiyyətinə də mesaj vermiş oldu. Yazımızda bu barədə söz açacağıq. Ancaq əvvəlcə bir məqamın üzərində dayanacaq.

Məlum olduğu kimi, ümumən erməni cəmiyyətinin ayrı-ayrı təbəqələrində Azərbaycanın guya Ermənistanı işğal etmək istədiyinə dair fikir var. Əlbəttə, bu kimi sərəmsəmlilər erməni cəmiyyətinə xaricdən də ixrac olunmaqdadır. Məqsəd bəllidir: Azərbaycanlılarla ermənilər arasında münəfiqə məntiqini qorumaq. Tam aydındır ki, bəzi qüvvələr bu məntiqi özlərinin Cənubi Qafqaz planlarının gələcəyi üçün müstəsna alət kimi görürlər.

Prezident İlham Əliyev isə çıxışında sadə reallığı ortaya qoyaraq bildirdi ki, Azərbaycan əhalisi ölkə hədudlarından kənarda da yaşayır: “Ermənistanda da yaşayıb, amma oradan qovulub. Amma əminəm ki, yenə də yaşayacaq. Çünki biz bu gün bütün qonşu ölkələrlə sərhədlərimizin o tayında görürük ki, orada Azərbaycan əhalisi öz əzəli tarixi torpaqlarında yaşayır və yaşadıkları ölkələrdə ləyaqətli vətəndaşlar kimi yaşayırlar”.

Prezident İlham Əliyevin üzərində dayandığı vacib nüans azərbaycanlıların heç vaxt separatizm xəstəliyinə düşməmişlərdir. Ölkəmizin lideri bu fikri ilə əslində fərqi anladır. Yəni, ermənilərdən fərqli olaraq, azərbaycanlılar nəinki separatizm, habelə təfriqə və nifaq yolu tutmurlar və tutmayıblar. Əksinə, “Bizim xalqımız yaşadığı ölkələrin dövlətçiliyinə töhfə verib və bu gün heç bir ölkədə azərbaycanlılar heç bir dövlət üçün, heç bir başqa xalq üçün problem yaratmır və yaratmayacaq”.

Bunları qeyd edən Prezident İlham Əliyev nəticəyə gəlir və Ermənistan başlıca mesajı çatdırır: “Ona görə azərbaycanlıların indiki Ermənistan qayıtmaması Ermənistan xalqını və dövlətini qorxutmamalıdır”, - deyən ölkəmizin liderinin vaxtilə səsləndirdiyi “Biz öz tarixi torpaqlarımıza qayıtmalıyıq, tanklarla yox, avtomobillərlə

Qayıdışımız Ermənistan xalqını və dövlətini qorxutmamalıdır

Çünki Prezident İlham Əliyev təminat verir



qayıtmalıyıq” fikrini təkrarlaması da xüsusi anlam daşıyır. Anlam Azərbaycanın Qərbi Azərbaycana Qayıdış Konsepsiyasının dinc məqsədə söykənməsidir.

Ermənilərin Cənubi Qafqaza köçürülmə xalq olduğunu bilirik. Onu da bilir ki, vaxtilə çar Rusiyası tərəfindən həyata keçirilmiş köçürmə siyasəti etnik və dini tərkibi dəyişmək məqsədi daşıyıb. Sonrakı dövrün hadisə və proseslərini də unutmur. Söhbət dinc azərbaycanlılara qarşı törədilmiş amansızlıqlardan, onların üzləşdikləri zülm və iztirab səhnələrindən gedir.

Məlumdur ki, həm rus, həm də Qərb imperializmi ermənilərin əli ilə türk dünyasını bir-birindən ayırmaq kimi mənfur planı həyata keçirmiş və istəyinə çatmışdı. Plan isə kifayət qədər əhatəli olmuşdu ki, Prezident İlham Əliyev çıxışında bununla bağlı da fikirlərini səsləndirib: “Təkcə XX əsrin əvvəllərində çar Rusiyası tərəfindən dərc edilmiş xəritələrə baxmaq kifayətdir hər kəs görsün ki, indiki Ermənistan ərazisində toponimlərin mütləq əksəriyyəti Azərbaycan mənşəlidir. O xəritələrdə Sevan gölü adlı göl yoxdur. O xəritələrdə

Göyçə gölüdür və bütün digər bizim istifadə etdiyimiz tarixi toponimlərimiz orada öz əksini tapıb. O xəritələri biz tərtib etməmişik ki, kimsə desin biz burada saxtakarlıq eləyirik. Bunu çar Rusiyası edib”.

Bəli, Prezident İlham Əliyevin təbircə desək, İrandan və Şərqi Anadoludan Cənubi Qafqaza etnik və dini tərkibi dəyişmək üçün gətirilmiş ermənilər eyni zamanda, yer adlarımızı, toponimlərimizi dəyişdirdilər. Məsələn, Ağkilsəməz Lusakunk, Gölkəndimiz Norasat, Basarkeçəri-miz Vardenis, Zəngəzurumuz Sünük oldu.

Daha neçə-neçə bu kimi misallar gətirmək mümkündür. Onu da deyək ki, yer adlarımızın və toponimlərimizin dəyişdirilməsi azərbaycanlıların Ermənistandakı ata-babaları yurdlarından deportasiyası ilə paralel şəkildə aparıldı. Proses yalnız kənd adlarını deyil, coğrafi obyektləri, hidronimləri (çay, göl adları) və oronimləri (dağ, zirvə, təpə adları) da əhatə etdi. Dövlətimizin başçısının vurğuladığı, daha doğrusu, elm ictimaiyyəti qarşısında müəyyənləşdirdiyi vəzifə isə budur: “Ona görə biz bunu təbliğ etməliyik, tədqiq etməliyik”.

Təbliğ və tədqiq etməli, eyni zamanda, mövcud istiqamətdəki elmi əsərlərin sayı çoxaldılmalı, sərgilər, təqdimatlar keçirilməli, tarixi xəritələrin dərci həyata keçirilməlidir. Bütün bu tədbirlər ona görə reallaşdırılmalıdır ki, əsl həqiqətlər aşkara çıxsın, həmçinin, bir daha unudulduğumuz acı nəticələri ilə üzləşməyək.

Sonda bir daha deyək ki, Azərbaycana gələcəyə baxır. Məqsədimiz Cənubi Qafqaz coğrafiyasında sülhün və əmin-amanlığın, dinc birgəyaşamın qərarlaşması, bölgəmizin münəfiqələrindən, ziddiyyətlərdən, qanlı qarşıdurmalarından uzaq sülh və rifah məkanına çevrilməsidir. Bu məkanda ədalət əbədi zəfər mahiyyətini qorunmalıdır. Tarixin təbəddülatları fonunda yaranmış Ermənistan dövləti də otuz ildən artıq davam etmiş işğalçılığa deyil, haqq-ədalət prinsiplərinə əsaslanmalıdır. Onun başqa çıxış yolunun olmadığını 44 günlük müharibə də göstərdi, savaştan sonra yaşananlar da.

Ən sonda onu da deyək ki, Prezident İlham Əliyevin yuxarıda diqqətə çatdırdığımız fikirlərinə təminat kontekstindən də yanaşmaq mümkündür. Dövlətimizin başçısı tarixi faktları, müasir Azərbaycan dövlətinin yanaşmasını açıqlamaqla, eyni zamanda təminat verir. Erməni cəmiyyəti bu barədə də düşünməli və dərk etməlidir ki, Prezident İlham Əliyevin verdiyi təminat həm də Ermənistan dövləti üçün gələcək mövcudiyyət paktıdır. Mövcudiyyət isə yalnız qonşularla normal, səmimi münasibətlər şəraitində mümkündür.

Ə.CAHANGİROĞLU
XQ